

Posouzení diplomové práce Lenky Suchardové „Důvěra ve vztazích mezi učiteli a začínajícím školním psychologem.“

Za cíl své diplomové práce si autorka klade popsat a analyzovat budování důvěry a její podoby, které budou vznikat a rozvíjet se mezi učiteli a školním psychologem na jedné škole (s.1).

V úvodu popisuje školu, na které pracuje jako začínající školní psycholog a na které realizovala své šetření, včetně charakteristik školy, které mohly mít vliv na výsledky práce (škola pro problémové děti, malý kolektiv, učitelky se speciálním vzděláním apod.).

V teoretické části se Lenka Suchardová dotkla historie, definic a náplně práce školního psychologa v našem i mezinárodním kontextu. Zmiňuje i některé výzkumy školních psychologů v našem prostředí, kde si všímá zejména témat, která ji zajímají, tj. náplně práce a vztahů mezi psychologem a učiteli.

Jak teoretickou, tak empirickou část textu prolíná vyprávění o vlastní roli školního psychologa a jejím vývoji. Tvoří kontext, který spojuje všechny části textu a tvoří v tomto smyslu jeho jednotu.

Centrální částí práce jsou zápisy a analýzy „*mimořádných událostí*“, které se ve škole odehrály a které se staly součástí práce školního psychologa. Po podrobném popisu jsou všechny analyzovány pomocí stejných kategorií (téma, aktéři a místo, zápletka, potíže, jednání aktérů a jeho důvody, hodnoty a přesvědčení aktérů, vnímání školní psycholožky a shrnutí (*klíčový motiv z hlediska důvěry*)). Těchto událostí - příběhů je celkem osm a jsou autorkou používány jako *zvětšovací sklo vztahů mezi učiteli a školním psychologem*.

Představený materiál je moc pěkný a dobře dokumentuje nejen možný obsah práce školního psychologa, ale také problémy a potíže, se kterými se na počátku kariéry může potýkat. Následuje kapitola o klíčových poznatcích o důvěře mezi aktéry (psychologem a učiteli). Výsledkem jsou shrnutí jednotlivých příběhů, které poskytují především figury, ve kterých se školních psycholog ocitá (svědek, nováček, důvěrník, narušitel rozdělení kompetencí apod.) a určitý inventář problémů, které se v procesu budování důvěry objevily. Některé postřehy jsou velmi zajímavé a určitě i významné. Autorka mohla tento pěkný materiál více vytěžit. Je škoda, že se s těmito figurami, ale i jednotlivými kategoriemi neworkovalo i dále. Např. vnímání školního psychologa – odlišně různými aktéry, hlavně učiteli, mohly obsahově naplnit figury. Příkladně stálo za to je spočítat a roztřídit, případně vztáhnout k dalšímu kontextu, např. typu potíží, vztahové konfliktnosti situace apod.

Ve druhé, méně obsažené části práce, prezentuje Lenka Suchardová hloubkový rozhovor s jednou z učitelek, kde se objevují významně zejména téma nováčka, kterému se pomáhá a problém rozdělení kompetencí. A dále malé rozhovory (spíše ankety) s učitelkami na téma posilování nebo ztráty důvěry ve školního psychologa. Ty ovšem poskytují jiná data, spíše proklamace, hodnoty spolupráce a představy učitelů. Jsou dosti obecné a již na této rovině rozporupné (nestrannost vs. stát na straně učitelů). Autorka neřeší, že tyto hodnoty mohou a nejspíše také budou často v konfliktu s praktikami, s chováním lidí v konkrétních situacích (např. reprezentovaných jednotlivými událostmi). Bylo by možné tyto nabízené hodnoty vztáhnout k jednotlivým příběhům, jestli tam byly nějak realizovány, jinak jejich spojení s první částí diplomové práce ztrácí smysl.

Problémy vidím v celku empirických dat, které zůstávají nepropojeny a není jasné, jak a v jaké rovině o důvěře mezi učiteli a psychologem vypovídají. Celé pojetí však odkazuje vůbec na problém, co je vlastně důvěra mezi psychologem a učiteli, v kontextu výzkumu, jaký je vztah mezi důvěrou, figurami role psychologa nebo vnímáním jeho práce a představ o ní proklamovaných učiteli.

Diplomovou práci Lenky Suchardové doporučuji k obhajobě a hodnotím ji velmi dobře až dobře podle průběhu oponentury.

Ida Viktorová

11. 1. 2010

